

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002927

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №197с від 31.08.2026, виданий Харківською державною академією культури

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єпик Даниїл Валерійович

2. Danyil V. Yeryuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2740-6022

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Культурологія

Дата захисту: 11-08-2026

Спеціальність за освітою: Культурологія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: -----, Суми, Сумський р-н., 00000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15018

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.01

Тема дисертації:

1. Принцип історизму в українському кінематографі XX–XXI ст.: культурологічний дискурс
2. The principle of historicism in Ukrainian cinema of the 20th–21st centuries: a culturological discourse

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячене комплексному культурологічному аналізу принципу історизму в українському кінематографі XX–XXI століть. У роботі досліджується специфіка репрезентації історичного досвіду в українському кіно, особливості формування історичної пам'яті, механізми інтерпретації минулого, а також роль кінематографа в процесах конструювання національної ідентичності та історичної свідомості суспільства. Актуальність теми дослідження зумовлена зростанням ролі кінематографа як одного з ключових культурних механізмів осмислення історії в умовах сучасних соціокультурних трансформацій, інформаційних конфліктів та переосмислення національного минулого. Особливого значення проблема історизму набуває в українському контексті, де кінематограф XX–XXI століть функціонує не лише як художня форма, але і як простір формування культурної пам'яті, репрезентації історичних травм, національно-визвольних процесів та сучасного воєнного досвіду. Актуальність дослідження також визначається необхідністю комплексного культурологічного осмислення українського історичного кінематографа, що тривалий час досліджувався переважно в межах мистецтвознавчих або суто кінознавчих підходів. Об'єктом

дослідження є український кінематограф ХХ–ХХІ століть як культурний феномен. Предметом дослідження є принцип історизму в українському кінематографі ХХ–ХХІ століть, його культурологічні, аксіологічні, семіотичні та соціокультурні аспекти. Хронологічні межі дослідження охоплюють період від 1920-х років до сучасного етапу розвитку кіноіндустрії, включаючи новітній документальний та воєнний кінематограф періоду російсько-української війни. У дисертації досліджено особливості функціонування класичного та неklasичного історизму в українському кінематографі. Особливу увагу приділено проблемам культурної пам'яті, історичного наративу, антропоцентризму, символічних моделей репрезентації минулого, а також ролі глядача в процесі інтерпретації кінематографічного тексту. Методологічну основу дослідження становить культурологічний підхід, що дозволяє розглядати кінематограф як багатовимірну систему репрезентації історичного досвіду. У роботі використано історико-культурологічний, системний, аксіологічний, семіотичний, герменевтичний та порівняльний методи. Важливими є концепції культурної та колективної пам'яті Я. Ассмана і М. Гальбваса, теорія «місць пам'яті» П. Нора, семіотичні підходи У. Еко, концепція наративності П. Рікера, а також сучасні культурологічні та кінознавчі дослідження українського історичного та документального кінематографа. Матеріалом дослідження стали фільми різних періодів розвитку українського кіно, зокрема стрічки Олександра Довженка, Сергія Параджанова, Юрія Іллєнка, Леоніда Осика, Івана Миколайчука, а також сучасні художні та документальні фільми: «Тіні забутих предків», «Білий птах з чорною ознакою», «Криниця для спраглих», «Молитва за гетьмана Мазепу», «Поводир», «Хайтарма», «Додому», «Кіборги», «20 днів у Маріуполі» та інші. У дисертації доведено, що принцип історизму в українському кінематографі реалізується не лише через фактографічне відтворення подій, але й через систему культурних, символічних та наративних моделей, які формують історичне мислення суспільства. Визначено, що український кінематограф функціонує як механізм конструювання культурної пам'яті та інтерпретації історичного досвіду. Особливу увагу приділено дослідженню неklasичного історизму як культурологічної парадигми сучасного українського кіно. Встановлено, що в межах неklasичного історизму історія постає не як єдиний завершений наратив, а як багатовимірний простір інтерпретацій, у якому важливу роль відіграють символічні образи, культурні коди, колективна пам'ять та індивідуальний досвід. У роботі досліджено соціокультурну детермінацію творчого пошуку українських кінематографістів у різні історичні періоди. Визначено, що розвиток українського історичного кінематографа безпосередньо залежав від політичного контексту, державної культурної політики, ідеологічного контролю, трансформації суспільних цінностей та процесів національного самоусвідомлення.

2. The thesis research is devoted to a comprehensive culturological analysis of the principle of historicism in Ukrainian cinema of the 20th–21st centuries. The work examines the specifics of the representation of historical experience in Ukrainian cinema, the peculiarities of the formation of historical memory, the mechanisms of interpreting the past, as well as the role of cinema in the processes of constructing national identity and historical consciousness of society. The relevance of the research topic is due to the growing role of cinema as one of the key cultural mechanisms for understanding history in the context of modern socio-cultural transformations, information conflicts and rethinking the national past. The problem of historicism acquires particular importance in the Ukrainian context, where cinema of the 20th–21st centuries functions not only as an artistic form, but also as a space for the formation of cultural memory, the representation of historical traumas, national liberation processes and modern military experience. The relevance of the research is also determined by the need for a comprehensive cultural understanding of Ukrainian historical cinema, which for a long time was studied mainly within the framework of art history or purely film history approaches. The object of the research is Ukrainian cinema of the 20th–21st centuries as a cultural phenomenon. The subject of the research is the principle of historicism in Ukrainian cinema of the 20th–21st centuries, its culturological, axiological, semiotic and socio-cultural aspects. The chronological boundaries of the study cover the period from the formation of Ukrainian cinema in the 1920s to the modern stage of development of the film industry, including the latest documentary and war cinema of the period of the Russian-Ukrainian war. The thesis examines the features of the functioning of classical and non-classical historicism in Ukrainian cinema. Particular attention is paid to the problems of cultural memory, historical narrative, anthropocentrism, symbolic models of representation of the past, as well as the role

of the viewer in the process of interpreting a cinematic text. The methodological basis of the study is a culturological approach, which allows us to consider cinema as a multidimensional system of representation of historical experience. The work uses historical-culturological, systemic, axiological, semiotic, hermeneutic and comparative methods. Important are the concepts of cultural and collective memory of J. Assmann and M. Halbwachs, the theory of "places of memory" by P. Nora semiotic approaches by W. Eco, the concept of narrativity by P. Ricoeur, as well as modern cultural and film studies of Ukrainian historical and documentary cinema. The material for the study was films from different periods of the development of Ukrainian cinema, in particular films by Oleksandr Dovzhenko, Serhiy Paradzhanov, Yuriy Illenko, Leonid Osyka, Ivan Mykolaychuk, as well as modern feature and documentary films: «Shadows of Forgotten Ancestors», «White Bird with a Black Sign», «Well for the Thirsty», «Prayer for Hetman Mazepa», «Guide», «Haytarma», «Home», «Cyborgs», «20 Days in Mariupol» and others. The thesis proves that the principle of historicism in Ukrainian cinema is implemented not only through the factual reproduction of events, but also through a system of cultural, symbolic and narrative models that shape the historical thinking of society. It is determined that Ukrainian cinema functions as a mechanism for constructing cultural memory and interpreting historical experience. The principle of historicism in the study is considered in its non-classical meaning, as a complex cultural mechanism for understanding the past, which functions through a system of narrative, symbolic and value models. It is proven that cinema is a special form of cultural communication, within which not only the representation of historical reality takes place, but also the construction of meanings associated with collective memory, national identity and social experience. Historical cinema in this context appears as a space for interaction of different interpretations of the past, which are formed under the influence of cultural traditions, social transformations and current value orientations. Particular attention is paid to the study of the relationship between historical narrative and cultural memory. It has been established that cinema not only reproduces historical events, but also participates in the formation of models of collective perception of history, determines the ways of interpreting socially significant events and contributes to the actualization of historical experience. That is why Ukrainian cinema is considered an important factor in the preservation of cultural heritage, the formation of historical consciousness and maintaining the continuity of cultural memory in the conditions of social change.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Єпик Д.В. Принцип історизму у кінематографі: світовий та український контекст // Культурологічний Альманах (3), 2023. С. 256–263.
- Єпик Д.В. Реалізація принципу історичної достовірності в українському кінематографі XXI ст. // Культурологічний Альманах (2), 2024. С. 351–358.
- Єпик Д.В. Принцип історизму у кінематографі: теоретичний аспект // Theory and history of culture, Education, philology, literature: the main factors in the development of the outlook of a child and an adult: collective monograph / Yatsenko L. etc. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, Колективна монографія, 2024. Р. 224–234. DOI: 10.46299/ISG.2024.MONO.PED.2
- Єпук D. The director's personality and the formation of historical truth in film // Innovations in science: current research and advanced technologies, Scientific monograph, Part 1, Riga, Latvia, 2025, P. 441–467. DOI: 10.30525/978-9934-26-531-0-16
- Єпик Д.В. Українське кіно як чинник формування національної ідентичності // Молодь і сучасні тренди наукової думки : збірник тез доповідей Всеукраїнської мультидисциплінарної науково-практичної

інтернет-конференції, 01 берез. 2023 року / упоряд. Н. О. Івахно. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2023. С. 122-124.

- Єпик Д.В. Історизм у кіномистецтві: теоретичний аспект // Нотатки сучасної науки. № 11, 2024. С. 36-37.
- Єпик Д.В. Принцип історизму та режисерське бачення у кіномистецтві // Соціально-гуманітарний вісник. Вип. 46, 2024. С. 22-23.
- Єпик Д.В. Українське кіно і виклики колективної пам'яті: між документом і художністю // Future of Work: Technological, Generational and Social Shifts: Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Internet Conference, May 1-2, 2025. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine. P. 96-97.
- Єпик Д.В. Кінематограф нескорених: історизм у фільмах нової України // Молодь і сучасні тренди наукової думки : збірник тез доповідей Всеукраїнської мультидисциплінарної науково-практичної інтернет-конференції, 15 квіт. 2025 р. / упоряд. Н. М. Демченко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2025. С. 107-110.
- Єпик Д.В. Принцип історизму в українському кінематографі як культурний механізм репрезентації минулого // Стійкий розвиток: наука, технології та суспільство : матеріали наук.-практ. конф., 27-28 лют. 2026 р. Київ С. 81-86.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0109U000511

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Панков Георгій Дмитрович

2. Heorhii D. Pankov

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-4055-3960

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Станіславська Катерина Ігорівна
2. Kateryna Stanislavska

Кваліфікація: д.мист., професор, 26.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-9026-6085**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого**Код за ЄДРПОУ:** 02214171**Місцезнаходження:** вул. Ярославів Вал, Київ, 01034, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ворожейкін Євген Петрович
2. Yevhen P. Vorozheikin

Кваліфікація: к. філос. н., 09.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-7320-562X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський столичний університет імені Бориса Грінченка**Код за ЄДРПОУ:** 02136554**Місцезнаходження:** вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Александрова Марина Вячеславівна
2. Maryna Aleksandrova

Кваліфікація: к. філос. н., доцент, 26.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-2722-398X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черкасова Наталія Олександрівна

2. Nataliia Cherkasova

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9813-2543

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Щербань Анатолій Леонідович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Щербань Анатолій Леонідович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Заклінська Юлія Михайлівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна